

INSTA ವಿದ್ಯಮಾನ

ವಾರದ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು

KAS, FDA/SDA/PDO/ GROUP C,
PSI/PC, TEACHER'S EXAMS

ಕನ್ನಡ & English

By- ನಂದನ್ ಸರ್

May 1st Week 2026

- ಅಂಡಮಾನ್‌ನಿಂದ ಎರಡು ಗಿನ್ನೆಸ್ ದಾಖಲೆಗಳು
- ಲಿಪುಲೆಖ್ ಕಣಿವೆಮಾರ್ಗ : ಉತ್ತರಾಖಂಡ
- ಪಲಾಯನಗೊಂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿಗಳು (Fugitive Economic Offenders)
- ಯುಪಿಐ (UPI)ಗೆ 10 ವರ್ಷ
- 'ಮಿಷನ್ ದೃಷ್ಟಿ' (ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲ OptoSAR ಉಪಗ್ರಹ) : ಗ್ಯಾಲಕ್ಸ್ ಐ
- ನೌಕಾ ಹಡಗು-ನಿರೋಧಕ ಕ್ಷಿಪಣಿ - ಅಲ್ಪ ಶ್ರೇಣಿ (NASM-SR)
- ಹತ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಗುರಿ (Mission for Cotton Productivity), 2026-31
- ಭಾರತದ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ (India's E-waste Management)
- ತೀಸ್ತಾ ನದಿ (Teesta River)
- ತುರ್ತು ಸಾಲ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ 5.0 (ECLGS 5.0)
- ಉದ್ಗಮ್ ಪೋರ್ಟಲ್ (UDGAM Portal)
- ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗೆ : ನ್ಯಾಯಯುತ ಮತ್ತು ಲಾಭದಾಯಕ ಬೆಲೆ (FRP), 2026-27
- ಜಮೈಕಾ (Jamaica)
- ಪುಲಿಟ್ಜರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2026 (Pulitzer Prize 2026)
- ಗಿರ್ಮಿತ್ಯಾ (Girmityas) : ಒಪ್ಪಂದಿತ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು
- ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ತೀರದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಘಟನೆ (IORA)
- ಜನ ಸುರಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 11 ವರ್ಷಗಳು
- ಬಹು ಸ್ವತಂತ್ರ ಗುರಿ-ನಿರ್ದೇಶಿತ ಮರು-ಪ್ರವೇಶ ವಾಹನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (MIRV system)
- ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ: 143 ಓಡೋನೇಟೊ ಪ್ರಭೇದಗಳ ದಾಖಲಾತಿ
- ಸಂಚಾರ ಅಪಘಾತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ 546 ಸಾವು: NCRB
- ಕೇರಳದ ತೈಲ ಸೋರಿಕೆ ತುರ್ತು ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆ (Kerala's Oil Spill Contingency Plan)
- ಜನನಿ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್ (JANANI Platform)
- ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ (AERB)
- ವಡಿನಾರ್ ಹಡಗು ದುರಸ್ತಿ ಕೇಂದ್ರ

INSTA ವಿದ್ಯಮಾನ

WEEKLY CURRENT AFFAIRS

MAY 1ST Week 2026

ಅಂಡಮಾನ್‌ನಿಂದ ಎರಡು ಗಿನ್ನೆಸ್ ದಾಖಲೆಗಳು ಭೂಗೋಳ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಹ್ಯಾವ್ಲಾಕ್ ದ್ವೀಪ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ “ಸ್ವರಾಜ್ ದ್ವೀಪ”ದಲ್ಲಿ, ನೀರಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಮಾನವ ಗೋಪುರವನ್ನು (Tallest human stack) ರಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ಗಿನ್ನೆಸ್ ವಿಶ್ವ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿವೆ.

ಈ ದಾಖಲೆಯ ಕುರಿತು:

- ಇಲ್ಲಿನ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಆಡಳಿತವು ನೀರಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 60x40 ಮೀಟರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಈ ದಾಖಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕೇವಲ ಒಂದು ದಿನದ ಅಂತರದಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡನೇ ವಿಶ್ವ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಕೂಡ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ.
- ಈ ಅವಳಿ ಗಿನ್ನೆಸ್ ವಿಶ್ವ ದಾಖಲೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ

ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ಸ್ಕೂಬಾ ಡೈವಿಂಗ್ (ಜಲಾಂತರ್ಗತ ಸಾಹಸ ಕ್ರೀಡೆ) ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಜಾಗತಿಕ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಇವು ಪೂರಕವಾಗಲಿವೆ.

ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಸ್ಥಳ: ಈ ದ್ವೀಪಗಳು ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದಿಂದ ಆಗ್ನೇಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 1,300 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ.
- ವಿಸ್ತರಣೆ : ಇದು 6° 45' N ನಿಂದ 13° 41' N ಅಕ್ಷಾಂಶದವರೆಗೆ ಮತ್ತು 92° 12' E ನಿಂದ 93° 57' E ರೇಖಾಂಶದವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ.
- ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿಯಲ್ಲಿರುವ ದ್ವೀಪವನ್ನು 'ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ದಕ್ಷಿಣದ ತುತ್ತತುದಿಯಾದ ಇಂದಿರಾ ಪಾಯಿಂಟ್ (2004 ರ ಸುನಾಮಿಯಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿದೆ)ನಿಂದ ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾದ ಸುಮಾತ್ರಾ ದ್ವೀಪವು ಕೇವಲ 150 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.
- ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಸ್ಥಳಗಳು: ಉತ್ತರ ಅಂಡಮಾನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ 'ಸ್ಯಾಡಲ್ ಪೀಕ್' (732 ಮೀಟರ್) ಮತ್ತು ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ 'ಮೌಂಟ್ ಥುಲ್ಲಿಯರ್' (642 ಮೀಟರ್) ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರಗಳಾಗಿವೆ.
- ವಿಶೇಷತೆ: ಪ್ಯಾಂಡನಸ್ ಅಥವಾ ನಿಕೋಬಾರ್ ಬ್ರೆಡ್‌ಫೂಟ್ ಎಂಬುದು ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುವ ಒಂದು ಅಪರೂಪದ ಹಣ್ಣಾಗಿದೆ.
- ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿರುವ 'ಬ್ಯಾರನ್ ದ್ವೀಪ' ಕೇವಲ ಭಾರತದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಏಕೈಕ ಸಕ್ರಿಯ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯಾಗಿದೆ.
- ಗ್ರೇಟ್ ನಿಕೋಬಾರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ 'ಇಂದಿರಾ ಪಾಯಿಂಟ್' ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ದಕ್ಷಿಣದ ತುದಿಯಾಗಿದೆ.

ಲಿಪುಲೆಖ್ ಕಣಿವೆಮಾರ್ಗ : ಉತ್ತರಾಖಂಡ

ಭೂಗೋಳ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ನೇಪಾಳವು 'ಲಿಪುಲೆಖ್ ಕಣಿವೆಮಾರ್ಗದ' ಪ್ರದೇಶವನ್ನು 'ವಿವಾದಿತ ಭೂಭಾಗ' ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ಕೈಲಾಸ ಮಾನಸಸರೋವರ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಭಾರತದ ಯೋಜನೆಗೆ ಆಕ್ಷೇಪ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ.

ಲಿಪುಲೆಖ್ ಕಣಿವೆಮಾರ್ಗದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಉತ್ತರಾಖಂಡ (ಭಾರತ) ರಾಜ್ಯದ ಪಿಥೋರಗಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಹಿಮಾಲಯದ ಕಣಿವೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಭಾರತ, ಚೀನಾ (ಟಿಬೆಟ್) ಮತ್ತು ನೇಪಾಳವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ತ್ರಿ-ಸಂಗಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತದಿಂದ 'ಧಾರ್ಜುಲಾ' ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು.
- ಕೈಲಾಸ ಮಾನಸಸರೋವರ ಯಾತ್ರೆಗೆ ತೆರಳುವ ಭಾರತೀಯ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮಾರ್ಗವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.
- 1992 ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮುಕ್ತವಾದಾಗ ಇದು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ 'ಭಾರತ-ಚೀನಾ ಗಡಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರ'ವಾದ ಕಾರಣದಿಂದ, ಇದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ.

ವಿವಾದವೇನು?

- ಲಿಪುಲೆಖ್ ಕಣಿವೆಮಾರ್ಗದ ಕುರಿತು ಭಾರತ ಮತ್ತು ನೇಪಾಳ ನಡುವಿನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ಗಡಿ ವಿವಾದವಾಗಿದ್ದು, ಇದು 1816 ರ 'ಸುಗೌಲಿ ಒಪ್ಪಂದ'ದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿ ಮತ್ತು ನೇಪಾಳ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ನಡುವೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾದ ಈ ಒಪ್ಪಂದವು, ಕಾಳಿ ನದಿಯನ್ನು (ಮಹಾಕಾಳಿ) ನೇಪಾಳದ ಪಶ್ಚಿಮ ಗಡಿಯಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿತು.
- ಆದರೆ, ಈ ನದಿಯು 'ಲಿಂಪಿಯಾಧುರ'ದಲ್ಲಿ ಉಗಮಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೇಪಾಳ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರತಿಪಾದದ ಅನ್ವಯ, ಲಿಪುಲೆಖ್ ಮತ್ತು ಕಾಲಾಪಾನಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು ನೇಪಾಳದ ಭೂಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ.

ಪಲಾಯನಗೊಂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿಗಳು (Fugitive Economic Offenders) ಆಡಳಿತ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಜಾರಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು (ED) 21 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು 'ಪಲಾಯನಗೊಂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿಗಳು' (FEOs) ಎಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದೆ.

ಪಲಾಯನಗೊಂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿಗಳು (Fugitive Economic Offender - FEO):

- 'ಪಲಾಯನಗೊಂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿ' (FEO) ಎಂದರೆ ₹100 ಕೋಟಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಬಂಧನ ವಾರಂಟ್ (Arrest warrant) ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅವರು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಾರತವನ್ನು ತೊರೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಮರಳಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.
- ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿಗಳು ಭಾರತೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದು ನ್ಯಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ,

'ಪಲಾಯನಗೊಂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ' (FEOA), 2018ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.

ಪಲಾಯನಗೊಂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2018 (Fugitive Economic Offenders Act, 2018):

- **ಆಸ್ತಿ ಮುಟ್ಟುಗೋಲು:** ಭಾರತ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಪರಾಧಿಯ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ.
  - ಈ ಕಾನೂನು ಬೇನಾಮಿ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಿಯು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸ್ವತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- **ಸಿವಿಲ್ ದಾವೆಗಳ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧ:** ಘೋಷಿತ ಪಲಾಯನಗೊಂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿಗಳು ಭಾರತೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಿವಿಲ್ ದಾವೆಗಳನ್ನು ಹೂಡುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ.
- **ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:** 'ಅಕ್ರಮ ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ ತಡೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2002'ರ (PMLA) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕರಣಗಳ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಜಾರಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ (Enforcement Directorate - ED):

- **ಸ್ಥಾಪನೆ:** 1ನೇ ಮೇ 1956 ರಂದು 'ಜಾರಿ ಘಟಕ'ವನ್ನು (Enforcement Unit) ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ 1957 ರಲ್ಲಿ, ಈ ಘಟಕವನ್ನು 'ಜಾರಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ' (ED) ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
- ಇದು ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯದ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಹಣಕಾಸು ತನಿಖಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- **ಕಾರ್ಯಗಳು:** ಇ.ಡಿ (ED) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ:
  - ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾಯ್ದೆ, 1999 (FEMA)

- ಅಕ್ರಮ ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ ತಡೆ ಕಾಯ್ದೆ, 2002 (PMLA)
- ಪಲಾಯನಗೊಂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 2018 (FEOA)

ಯುಪಿಐ (UPI)ಗೆ 10 ವರ್ಷ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಏಪ್ರಿಲ್ 2016ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ 'ಯುನಿಫೈಡ್ ಪೇಮೆಂಟ್ಸ್ ಇಂಟರ್‌ಫೇಸ್' (UPI), ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಿ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

ಏಕೀಕೃತ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (UPI - Unified Payments Interface):

- **ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು:** 2016 ರಲ್ಲಿ 'ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಾವತಿ ನಿಗಮ'ವು (NPCI) ಯುಪಿಐ ಅನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ, ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿತು.
- **ಉದ್ದೇಶ:** ಇದು ಯಾವುದೇ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಒಂದೇ ಮೊಬೈಲ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಹಲವಾರು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ತಡೆರಹಿತ ಹಣ ರವಾನೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಡಿ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಸ್ತರಣೆ:** ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ಯೋಜಿತ ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ, ಸಿಂಗಾಪುರ (PayNow), ಯು ಎ ಇ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ನೇಪಾಳ, ಭೂತಾನ್, ಮಾರಿಷಸ್, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು UPI ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಾವತಿ ನಿಗಮ (NPCI):

- ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಪಾವತಿಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಇರುವ ಒಂದು 'ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸ್ಥೆ' (Umbrella body)ಯಾಗಿದೆ.
- **ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವರು:** ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (RBI) ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಂಘ (Indian Bank's Association - IBA) ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿವೆ.

- ಯಾವುದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ?: ಇದನ್ನು 'ಪಾವತಿ ಮತ್ತು ನಿವಾರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಕಾಯ್ದೆ', 2007 ರ (Payment and Settlement Systems Act) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **NPCI ನ ಪ್ರಮುಖ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು:**
  - ರುಪೇ (RuPay)
  - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಮಾನ್ಯ/ಏಕರೂಪ ಸಂಚಾರ ಕಾರ್ಡ್ (National Common Mobility Card)
  - ಭಾರತ ಇಂಟರ್‌ಫೇಸ್ ಫಾರ್ ಮನಿ (BHIM)
  - ಏಕೀಕೃತ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (UPI)
  - ಭಾರತ ಬಿಲ್ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (Bharat Bill Payment System)

'ಮಿಷನ್ ದೃಷ್ಟಿ' (ವಿಶ್ವದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ OptoSAR ಉಪಗ್ರಹ) : ಗ್ಯಾಲಕ್ಸ್

ಐ

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನವೋದ್ಯಮ 'ಗ್ಯಾಲಕ್ಸ್‌ಐ' (GalaxEye) ವಿಶ್ವದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಒಪ್ಟೋಸಾರ್ (OptoSAR) ಉಪಗ್ರಹವಾದ 'ಮಿಷನ್ ದೃಷ್ಟಿ'ಯನ್ನು ಅಮೆರಿಕದ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾದಿಂದ ಸ್ಟೇಸ್‌ಎಕ್ಸ್‌ನ 'ಫಾಲ್ಕನ್ 9' (Falcon 9) ಉಡಾವಣಾ ವಾಹನದ ಮೂಲಕ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಮಿಷನ್ ದೃಷ್ಟಿ (Mission Drishti)ಯ ಕುರಿತು:

- ಇದು ವಿಶ್ವದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಒಪ್ಟೋಸಾರ್ (OptoSAR) ಉಪಗ್ರಹವಾಗಿದೆ.
- ಇದನ್ನು ಮೇ 3 2026 ರಂದು ಭಾರತೀಯ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ನವೋದ್ಯಮವಾದ ಗ್ಯಾಲಕ್ಸ್‌ಐ (ಐಐಟಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಸಂಸ್ಥೆ) ಸ್ಟೇಸ್‌ಎಕ್ಸ್‌ನ ಫಾಲ್ಕನ್ 9 ಉಡಾವಣಾ ವಾಹನದ ಮೂಲಕ ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಿದೆ.
- 190 ಕೆ.ಜಿ. ತೂಕದ ಈ 'ಭೂ ವೀಕ್ಷಣಾ ಉಪಗ್ರಹ'ವು (Earth Observation), ಯಾವುದೇ ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು (High-resolution imagery) ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲು 'ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಅಪರ್ಟರ್

ರೇಡಾರ್' (SAR) ಹಾಗೂ ದೃಗ್ ಸಂವೇದಕಗಳನ್ನು (Optical sensors) ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- **ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ:** ಇದು 'ಸಿಂಥೆಟಿಕ್ ಅಪರ್ಟರ್ ರೇಡಾರ್' (SAR) ಮತ್ತು ಮಲ್ಟಿ-ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ರಲ್ ಆಪ್ಟಿಕಲ್ ಸಂವೇದಕಗಳನ್ನು (OptoSAR) ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಅನುಕೂಲ:** ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉಪಗ್ರಹಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಇದು ಮೋಡ ಕವಿದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೈ-ರೆಸಲ್ಯೂಶನ್ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಅನ್ವಯಗಳು:** ಗಡಿ ಕಣ್ಗಾವಲು, ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ, ಕೃಷಿ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಮಹತ್ವ:** ಇದು ಭಾರತದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಖಾಸಗಿ-ನಿರ್ಮಿತ ಉಪಗ್ರಹವಾಗಿದ್ದು, ದೇಶೀಯ ಖಾಸಗಿ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಿದೆ.
- **ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿ:** 2029 ರ ವೇಳೆಗೆ 8-12 ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಯೋಜನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ನೌಕಾ ಹಡಗು-ನಿರೋಧಕ ಕ್ಷಿಪಣಿ - ಅಲ್ಪ ಶ್ರೇಣಿ (NASM-SR)

ರಕ್ಷಣೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತವು ಒಡಿಶಾ ಕರಾವಳಿಯ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ, 'ಸೀ ಕಿಂಗ್' (Sea King) ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ಮೂಲಕ 'ಅಲ್ಪ-ಶ್ರೇಣಿಯ ನೌಕಾ ಹಡಗು-ನಿರೋಧಕ ಕ್ಷಿಪಣಿ'ಯ (NASM-SR)

ಚೊಚ್ಚಲ ಉಡಾವಣೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿದೆ.

ನೌಕಾ ಹಡಗು-ನಿರೋಧಕ ಕ್ಷಿಪಣಿ - ಅಲ್ಪ ಶ್ರೇಣಿ (Naval Anti-Ship Missile – Short Range):

- ಇದು ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್-ಆಧಾರಿತ ಕಡಲ ದಾಳಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ, ಸಂಪೂರ್ಣ ದೇಶೀಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ವಾಯು-ಉಡಾವಣಾ ಹಡಗು-ನಿರೋಧಕ ಕ್ಷಿಪಣಿಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ದೇಶೀಯ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್-ಉಡಾವಣಾ ಹಡಗು-ನಿರೋಧಕ ಕ್ಷಿಪಣಿಯಾಗಿದೆ.
- ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮೂಲದ 'ಸೀ ಈಗಲ್' (Sea Eagle) ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಇದನ್ನು ಬಳಸಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ:- ಕಡಲ ಗುರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ನಿಖರವಾದ ಹಾಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ದೇಶೀಯ ದಾಳಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಇದು ರಕ್ಷಣಾ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಲಿದೆ.
- ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ (DRDO) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ರಿಸರ್ಚ್ ಸೆಂಟರ್ ಇಮಾರತ್' (RCI), ಇತರೆ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.

ಹತ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಗುರಿ (Mission for Cotton Productivity),

2026-31

ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು 2026-27 ರಿಂದ 2030-31ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಗೆ 'ಹತ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಗುರಿ' (Mission for Cotton Productivity) ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಒಟ್ಟು ರೂ. 5,659.22 ಕೋಟಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ.

ಹತ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಗುರಿಯ ಬಗ್ಗೆ (Mission for Cotton Productivity):

- ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 'ಕಪಾಸ್ ಕ್ರಾಂತಿ' ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ: ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಹತ್ತಿ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹತ್ತಿ ನಾರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಭಾರತವನ್ನು ಜವಳಿ (ಬಟ್ಟೆ) ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.
- ಗಮನಹರಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:
  - ಅಧಿಕ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ನಾಟಿ ಅಂದರೆ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವ ಪದ್ಧತಿಯ (High-Density Planting System - HDPS) ಅಳವಡಿಕೆ.
  - ಹವಾಮಾನ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ 24 ಹೊಸ ಹತ್ತಿ ತಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.
  - ಅಧಿಕ ಉದ್ದನೆಯ ಹತ್ತಿಯ ನಾರನ್ನು (Extra Long Staple - ELS) ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ.
  - ಭಾರತೀಯ ಹತ್ತಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ "ಕಸ್ತೂರಿ ಕಾಟನ್ ಭಾರತ್" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಆಧುನೀಕರಣ: ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಲು 2,000 ಜಿನ್ನಿಂಗ್ (ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಬೀಜ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಯಂತ್ರಗಳು) ಘಟಕಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಗೇರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಡಿಜಿಟಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸುವುದು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಬೇಸಾಯ:

- ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಅದರ ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಅನ್ವರ್ಥವಾಗಿ 'ಬಿಳಿ ಚಿನ್ನ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೈತರ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಭಾರತದ ಜವಳಿ ಉದ್ಯಮದ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ.
- ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ: ಇದು ಉಷ್ಣ-ಉಷ್ಣವಲಯದ 'ಖಾರಿಫ್' ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಬೆಳೆದು ಕಟಾವಿಗೆ ಬರಲು 6 ರಿಂದ 8 ತಿಂಗಳುಗಳು ಬೇಕು. ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ 21°C ನಿಂದ 30°C ನಷ್ಟು ಬೆಚ್ಚಗಿನ, ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ತಾಪಮಾನ ಹಾಗೂ ಕನಿಷ್ಠ 210 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಹಿಮ-ಮುಕ್ತ (ಮಂಜು ಬೀಳದ) ವಾತಾವರಣ ಇರಬೇಕು.
- ಮಳೆ: ಇದಕ್ಕೆ 50 ರಿಂದ 100 ಸೆಂ.ಮೀ. ನಷ್ಟು ಸಾಧಾರಣ ಮಳೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.
- ಮಣ್ಣು: ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಕಪ್ಪು ಹತ್ತಿ ಮಣ್ಣು (ರೆಗೂರ್ ಮಣ್ಣು) ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.
  - ಆದರೆ, ಬೇರಿಗೆ ನೀರು ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಉತ್ತಮ ಬಸಿಗಾಲುವೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದರೆ, ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣು ಅಥವಾ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು.
- ಉತ್ಪಾದನೆ: ಭಾರತವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಮುಖ ಹತ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಜ್ಯಗಳು: ಗುಜರಾತ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯಗಳು ಹತ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿವೆ.
- ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳು: 'ಗುಲಾಬಿ ಕಾಯಿಕೊರಕ' (Pink Bollworm - PBW) ಎಂಬ ಕೀಟವು ಕೀಟನಾಶಕಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿರೋಧ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಹತ್ತಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ (India's E-waste Management)

ಪರಿಸರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- 2024ರ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ (FY24) ಭಾರತವು ಸುಮಾರು 6.2 ದಶಲಕ್ಷ (ಮಿಲಿಯನ್) ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದೆ.

- 2030ರ ವೇಳೆಗೆ ಈ ಪ್ರಮಾಣವು ದ್ವಿಗುಣಗೊಂಡು 14 ದಶಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಿಗೆ ತಲುಪುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಗಳು ತಿಳಿಸಿವೆ.

ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಎಂದರೇನು?:

- ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳು, ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಂಡಲ ಫಲಕಗಳು (Circuit boards), ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಗೃಹೋಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳಂತಹ, ಬಳಸಿ ಬಿಸಾಡಿದ ಅಥವಾ ಹಾಳಾದ ವಿದ್ಯುತ್ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು 'ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ' (ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಈ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಸ, ಪಾದರಸ, ಕ್ಯಾಡ್ಮಿಯಂ ಮತ್ತು ಬ್ರೋಮಿನೇಟೆಡ್ ಫ್ಲೇಮ್ ರಿಟಾರ್ಡೆಂಟ್‌ಗಳಂತಹ ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳಿರುತ್ತವೆ.
- ಇವುಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಜಲ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾದ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಅಸಮರ್ಪಕ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು:

- ಜಲ ಮಾಲಿನ್ಯ: ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸೈನ್ಯೆಡ್ ಮತ್ತು ಸಲ್ಫೂರಿಕ್ ಆಮ್ಲದಂತಹ ವಿಷಕಾರಿ ವಸ್ತುಗಳು ಮಳೆಯ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು (ಕೆರೆ, ನದಿಗಳನ್ನು) ಸೇರುವುದರಿಂದ, ಜಲಚರಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ: ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಗೂ ಇತರ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸುಡುವುದರಿಂದ ಸೀಸದಂತಹ ವಿಷಾನಿಲಗಳು ಗಾಳಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ತೀವ್ರವಾದ ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮಣ್ಣಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ: ತ್ಯಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಪಾಯಕಾರಿ ವಸ್ತುಗಳು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು, ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಭಾರಿ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟ: ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದ್ದ, ಸುಮಾರು ₹80,000 ಕೋಟಿಗೂ ಅಧಿಕ ಮೌಲ್ಯದ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಭಾರತವು

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- **ವಿಸ್ತೃತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ (Extended Producer Responsibility - EPR):** ಯಾವುದೇ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವವರು, ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಲೀಕರು, ಆ ವಸ್ತುಗಳು ಹಾಳಾದ ನಂತರ ಬರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತಾವೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮ ಇದಾಗಿದೆ.
- **EPR ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪೋರ್ಟಲ್:** ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯು (CPCB) ಇದಕ್ಕಾಗಿ 'EPR ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪೋರ್ಟಲ್' ಎಂಬ ಆನ್‌ಲೈನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವವರು, ತಯಾರಕರು ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡುವವರು ಈ ಪೋರ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- **ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳು:** ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯವು 2016ರ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಹೊಸ 'ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ (ನಿರ್ವಹಣೆ) ನಿಯಮಗಳು, 2022' ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ.
- **ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕ್ಲಿನಿಕ್:** ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಭೋಪಾಲ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ 'ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕ್ಲಿನಿಕ್' (E-waste clinic) ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮನೆ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದ ಬರುವ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ, ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ವಿಶೇಷ ಕೇಂದ್ರ ಇದಾಗಿದೆ.
- **ಮರುಬಳಕೆ ಅಭಿಯಾನ:** ಸರ್ಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಸ್ವಚ್ಛತೆ'ಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಮತ್ತು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮರುಪಡೆಯಲು, ಕೇಂದ್ರ ಗಣಿ ಸಚಿವಾಲಯವು 2025ರ ವಿಶೇಷ ಅಭಿಯಾನ 5.0ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 'ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದ ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮರುಬಳಕೆ ಅಭಿಯಾನ'ವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದೆ.

ಬಾಸೆಲ್ ಸಮಾವೇಶ (Basel Convention):

- ಬಾಸೆಲ್ ಸಮಾವೇಶವು ಅತ್ಯಂತ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದು ದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿಲೇವಾರಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಒಂದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾಗತಿಕ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- ಈ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು 1989ರಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು 1992ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.
- ಭಾರತವು ಈ ಬಾಸೆಲ್ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ ಪ್ರಮುಖ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.

ತೀಸ್ತಾ ನದಿ (Teesta River)

ಭೂಗೋಳ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವ 'ತೀಸ್ತಾ ನದಿ ನೀರು ಹಂಚಿಕೆ ಒಪ್ಪಂದ'ವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶವು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದೆ.

ತೀಸ್ತಾ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ತೀಸ್ತಾ ನದಿಯು ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿಯ ಉಪನದಿಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿಂನ ಹಿಮಾಲಯದ 'ತ್ಸೋ ಲಾಮೋ' (Tso Lhamo) ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಉಗಮಿಸುತ್ತದೆ.

- ಇದು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮುನ್ನ ಸಿಕ್ಕಿಂನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 150 ಕಿ.ಮೀ. ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ 123 ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಷ್ಟು ದೂರ ಹರಿಯುತ್ತದೆ.
- ನಂತರ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿ 140 ಕಿ.ಮೀ. ಹರಿದು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ.

ತೀಸ್ತಾ ನದಿ ನೀರು ಹಂಚಿಕೆ ಒಪ್ಪಂದ:

- **ಹಿನ್ನೆಲೆ:** ತೀಸ್ತಾ ನದಿ ನೀರನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಕುರಿತು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶಗಳು 2011 ರಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ಆದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ಒಮ್ಮತ ಮೂಡದ ಕಾರಣ ಇದು ಅಂತಿಮ ರೂಪ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ.
- **ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಳವಣಿಗೆ:** ಪ್ರಸ್ತುತ ಬದಲಾಗಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ, 2011ರ ಈ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮರುಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶವು ಇದೀಗ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ.

ತುರ್ತು ಸಾಲ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ 5.0 (ECLGS 5.0)

ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ಕೇಂದ್ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟವು 'ತುರ್ತು ಸಾಲ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ 5.0'ಕ್ಕೆ (Emergency Credit Line Guarantee Scheme - ECLGS 5.0) ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- **ಉದ್ದೇಶ:** ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಂಘರ್ಷಗಳಿಂದಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಕೊರತೆ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.
- **ಸಾಲದ ನೆರವು:** ಅತಿಸಣ್ಣ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ (MSMEs) ಹಾಗೂ ವಿಮಾನಯಾನ ವಲಯಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅಸ್ಥಿರತೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಲು, ಒಟ್ಟು ₹2,55,000 ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಾಲದ ಹರಿವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಉದ್ಗಮ್ ಪೋರ್ಟಲ್ (UDGAM Portal)

ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಉದ್ಗಮ್ (UDGAM) ಪೋರ್ಟಲ್‌ಗೆ ಇದುವರೆಗೆ 30 ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (RBI) ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಅಧಿಕೃತ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದೆ.

ಉದ್ಗಮ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಬಗ್ಗೆ (UDGAM Portal):

- **UDGAM ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪ:** ಅನ್‌ಕ್ಲೈಮ್ಡ್ ಡೆಪಾಸಿಟ್ಸ್ - ಗೇಟ್‌ವೇ ಟು ಆಕ್ಸೆಸ್ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮೇಷನ್ (Unclaimed Deposits - Gateway to Access Information - ಅಂದರೆ: ವಾರಸುದಾರರಿಲ್ಲದ ಠೇವಣಿಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರ).
- **ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆ:** ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (RBI).
- **ಉದ್ದೇಶ:** ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಾರಸುದಾರರಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿರುವ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಠೇವಣಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಒಂದು 'ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಶೋಧನಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- **ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ:** ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಒಂದೇ ಜಾಲತಾಣದ ಮೂಲಕ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದವರ ವಾರಸುದಾರರಿಲ್ಲದ ಹಣವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಇದು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- ಈ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ನೇರವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ, ಹಣವಿರುವ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವಂತೆ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿ, ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ವಾರಸುದಾರರಿಲ್ಲದ ಹಣಕಾಸು ಸ್ವತ್ತುಗಳು (Unclaimed Financial Assets):

- **ಹಿನ್ನೆಲೆ:** ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಜಮಾ ಮಾಡಿರುವ ಹಣವನ್ನು, ಮೂಲ ಖಾತೆದಾರರು ಅಥವಾ ಅವರ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ

ವಾರಸುದಾರರು ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಮರಳಿ ಯಾರೂ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ (ಕ್ಲೈಮ್ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ), ಅಂತಹ ಹಣವನ್ನು 'ವಾರಸುದಾರರಿಲ್ಲದ ಹಣಕಾಸು ಸ್ವತ್ತುಗಳು' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

- **ನಿಯಮ:** ಯಾವುದೇ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಠೇವಣಿಯನ್ನು ಸತತ 10 ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಮರಳಿ ಯಾರೂ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಆ ಹಣವನ್ನು 'ಠೇವಣಿದಾರರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ನಿಧಿ'ಗೆ (Depositor Education and Awareness Fund - DEA Fund) ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಹಕ್ಕು:** ಹಣವನ್ನು 'ಠೇವಣಿದಾರರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತಿ ನಿಧಿ'ಗೆ (DEAF) ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ ಮೇಲೂ, ಆ ಹಣದ ಮೇಲಿನ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಹಕ್ಕು ಮೂಲ ಠೇವಣಿದಾರರ ಬಳಿಯೇ ಭದ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಠೇವಣಿದಾರರು ಅಥವಾ ಅವರ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ವಾರಸುದಾರರು ಆ ಹಣವನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಲು (ಕ್ಲೈಮ್ ಮಾಡಲು) ಯಾವುದೇ ಕಾಲಮಿತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗೆ : ನ್ಯಾಯಯುತ ಮತ್ತು ಲಾಭದಾಯಕ ಬೆಲೆ (FRP),

2026-27

ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಮಿತಿಯು (CCEA), 2026-27ನೇ ಹಂಗಾಮಿಗೆ ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗೆ 'ನ್ಯಾಯಯುತ ಮತ್ತು ಲಾಭದಾಯಕ ಬೆಲೆ'ಯನ್ನು (Fair and Remunerative Price - FRP) ಶೇ. 10.25ರಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ದರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ ₹365 ರಂತೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿದೆ.

ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು:

- **ಬೆಳೆಯ ಅವಧಿ:** ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಬ್ಬು ಪಕ್ವವಾಗಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರಲು 10 ರಿಂದ 15 ತಿಂಗಳುಗಳು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ 18 ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೂ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- **ಮಣ್ಣು:** ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು

ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಗೋಡು ಮಣ್ಣು (ಲೋಮಿ ಮಣ್ಣು), ಜೇಡಿಮಣ್ಣು (Clayey), ಕಪ್ಪು ಹತ್ತಿ ಮಣ್ಣು, ಕಂದು ಅಥವಾ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಜಂಬಿಟ್ಟಿಗೆ (ಲ್ಯಾಟರೈಟ್) ಮಣ್ಣು.

- ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸಾರಜನಕ, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮತ್ತು ರಂಜಕದ ಅಂಶಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿರಬೇಕು.
- **ಹವಾಮಾನ:** ಕಬ್ಬಿಗೆ ಉಷ್ಣ ಮತ್ತು ಆರ್ದ್ರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಾತಾವರಣದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. 21-27°C ನಷ್ಟು ತಾಪಮಾನ ಮತ್ತು 75-150 ಸೆಂ.ಮೀ. ನಷ್ಟು ಮಳೆ ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಕಬ್ಬಿನ ಉಪಯೋಗಗಳು:

- ಇದು ಬಿದಿರು (Bamboo) ಸಸ್ಯ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಭಾರತದ ಮೂಲ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಒಟ್ಟು ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು (2/3) ಭಾಗವನ್ನು ಬೆಲ್ಲ ಮತ್ತು ಖಂಡಸಾರಿ ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಮೂರನೇ ಒಂದರಷ್ಟು (1/3) ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಮದ್ಯ (ಆಲ್ಕೋಹಾಲ್) ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಕಬ್ಬಿನ ಸಿಪ್ಪೆ ಅಥವಾ ಜಲ್ಲೆಯನ್ನು (ಬಗಾಸ್) ಕಾಗದದ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಎಥೆನಾಲ್ ಉತ್ಪಾದನೆ:** ಎಥೆನಾಲ್ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನೇಕ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಥ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಅಮೆರಿಕಾ (USA) ಮತ್ತು ಬ್ರೆಜಿಲ್ ನಂತರ ಭಾರತವು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಎಥೆನಾಲ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ 3ನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು:

- ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗೆ ನ್ಯಾಯಯುತ ಮತ್ತು ಲಾಭದಾಯಕ ಬೆಲೆ (FRP - Fair and Remunerative Price)

- ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವವರು: ಕೃಷಿ ವೆಚ್ಚಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಲೆಗಳ ಆಯೋಗ (Commission for Agricultural Costs and Prices - CACP).
- ಉದ್ದೇಶ: ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಲಾಭಗಳಿಸುತ್ತಿರಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ರೈತರಿಗೆ ಅವರ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ನಷ್ಟದ ಅಪಾಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಖಚಿತವಾದ ಆದಾಯವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಉತ್ಪಾದನೆ:

- 2021-2022ರಲ್ಲಿ ಬ್ರೆಜಿಲ್ ದೇಶವನ್ನು ಹಿಂದಿಕ್ಕಿದ ಭಾರತವು, ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸಕ್ಕರೆ ಉತ್ಪಾದಕ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಹಂಚಿಕೆ: ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಉದ್ಯಮವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ:
  - ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ: ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಬಿಹಾರ, ಹರಿಯಾಣ ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬ್.
  - ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ: ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ.

ಜಮೈಕಾ (Jamaica)

ಭೂಗೋಳ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತದ ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರ ಅಧಿಕೃತ ಭೇಟಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಭಾರತ ಮತ್ತು ಜಮೈಕಾ

ದೇಶಗಳು ಆರೋಗ್ಯ ಸಹಕಾರ, ಸೌರಶಕ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೂರು 'ತಿಳುವಳಿಕಾ ಒಪ್ಪಂದ'ಗಳಿಗೆ (MoUs) ಸಹಿ ಹಾಕಿವೆ.

ಜಮೈಕಾ ದ್ವೀಪದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಜಮೈಕಾ ಕೆರಿಬಿಯನ್ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಪರ್ವತಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ದ್ವೀಪ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಕ್ಯೂಬಾ (Cuba) ದೇಶದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ.
- ಇದು ಕ್ಯೂಬಾ, ಹಿಸ್ಪಾನಿಯೋಲಾ, ಹೈತಿ, ಡೊಮಿನಿಕನ್ ಗಣರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಪೋರ್ಟೋ ರಿಕೊ ದ್ವೀಪಗಳೊಂದಿಗೆ, 'ಗ್ರೇಟರ್ ಆಂಟಿಲೀಸ್ ದ್ವೀಪಗಳು' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಕೆರಿಬಿಯನ್ ದ್ವೀಪ ಸಮೂಹದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
- ಗಾತ್ರ: ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಕ್ಯೂಬಾ ಮತ್ತು ಹಿಸ್ಪಾನಿಯೋಲಾ ದ್ವೀಪಗಳ ನಂತರ, ಇದು ಕೆರಿಬಿಯನ್ ಸಮುದ್ರದ ಮೂರನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ದ್ವೀಪ ಅಥವಾ ದ್ವೀಪ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ.
- ಜಮೈಕಾ ರಾಷ್ಟ್ರವು 1962 ರಲ್ಲಿ ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್‌ನಿಂದ (UK - ಬ್ರಿಟನ್) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯಿತು. ಆದರೂ, ಇದು ಈಗಲೂ 'ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್' ಒಕ್ಕೂಟದ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ.
- ಭೌಗೋಳಿಕ ರಚನೆ: ಸುಮಾರು 25 ದಶಲಕ್ಷ (ಮಿಲಿಯನ್) ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ 'ಉತ್ತರ ಅಮೆರಿಕ' ಮತ್ತು 'ಕೆರಿಬಿಯನ್' ಭೂಫಲಕಗಳು (Tectonic plates) ಪರಸ್ಪರ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದಾಗ (ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದಾಗ) ಈ ಜಮೈಕಾ ದ್ವೀಪವು ರೂಪುಗೊಂಡಿತು.
- ಪ್ರಮುಖ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳು: ನೀಲಿ ಪರ್ವತಗಳು (ಬ್ಲೂ ಮೌಂಟೇನ್ಸ್), ಜಾನ್ ಕ್ರೋ ಮೌಂಟೇನ್ಸ್, ಡಾನ್ ಫಿಗ್ಯುರೊ ಮೌಂಟೇನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಾಕ್‌ಪಿಟ್ ಕಂಟ್ರಿ.
- ಪ್ರಮುಖ ನದಿಗಳು: ಬ್ಲಾಕ್ ರಿವರ್, ರಿಯೊ ಕೋಬ್ರೆ ಮತ್ತು ರಿಯೊ ಗ್ರಾಂಡೆ.

ಪುಲಿಟ್ಜರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 2026 (Pulitzer Prize 2026)

ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಭಾರತೀಯ ಪತ್ರಕರ್ತರಾದ ಆನಂದ್ ಆರ್.ಕೆ. ಮತ್ತು ಸುಪರ್ಣಾ ಶರ್ಮಾ ಅವರು ನತಾಲಿಯ ಒಬಿಕೊ ಪಿಯರ್ಸನ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ಪುಲಿಟ್ಜರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 2026' ಅನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

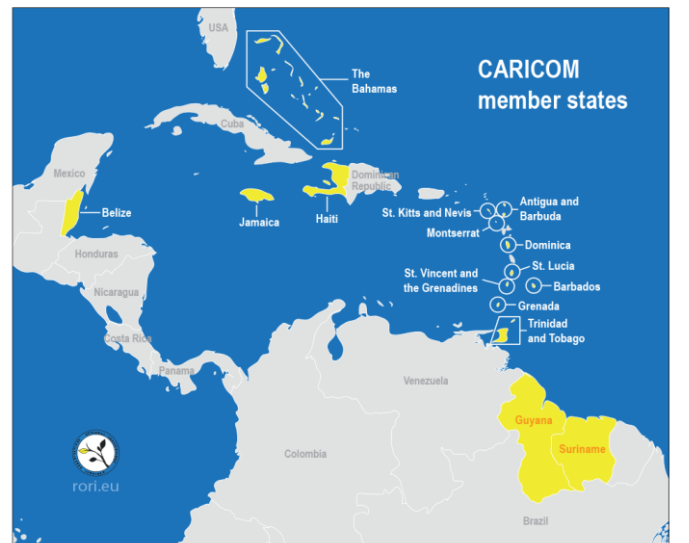
ಪುಲಿಟ್ಜರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಹಿನ್ನೆಲೆ: ಖ್ಯಾತ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಕಾಶಕರಾಗಿದ್ದ ಜೋಸೆಫ್ ಪುಲಿಟ್ಜರ್ ಅವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು 1917 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.
- ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದಾನ: ಅಮೆರಿಕಾದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ಕೊಲಂಬಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ'.
- ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪ: ಒಟ್ಟು 23 ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪೈಕಿ 22 ವಿಭಾಗಗಳ ವಿಜೇತರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಹಾಗೂ \$ 15,000 ಅಮೆರಿಕನ್ ಡಾಲರ್ ನಗದು ಬಹುಮಾನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, 'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ' ವಿಭಾಗದ ವಿಜೇತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಕವನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು: ಇದು ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತ ಸಂಯೋಜನೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಅಸಾಧಾರಣ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ನೀಡುವ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪುರಸ್ಕಾರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಮುಖ ಭಾರತೀಯ ವಿಜೇತರು:

- ಗೋಬಿಂದ್ ಬಿಹಾರಿ ಲಾಲ್: ಇವರು 1937 ರಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಭಾರತೀಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ 'ಗದರ್' ಪಕ್ಷದ ಸಕ್ರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.
- ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಮುಖರ್ಜಿ: ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗದ ಕುರಿತು ಇವರು ರಚಿಸಿದ "ದಿ ಎಂಪರರ್ ಆಫ್ ಆಲ್ ಮಲಾಡೀಸ್: ಎ ಬಯೋಗ್ರಫಿ ಆಫ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್" (The Emperor of All Maladies: A Biography of Cancer) ಎಂಬ ಕೃತಿಗಾಗಿ, ಇವರಿಗೆ 'ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಲ್ಪನಿಕವಲ್ಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ' (General Non-Fiction) ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ.
- ದಾನಿಶ್ ಸಿದ್ದಿಕಿ: ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ ಪತ್ರಕರ್ತರಾಗಿದ್ದ ಇವರು ಎರಡು ಬಾರಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 2018 ರಲ್ಲಿ ರೋಹಿಂಗ್ಯಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ವರದಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು 2020 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೋವಿಡ್-19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಭೀಕರ ಮಾನವ ದುರಂತವನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದ ಅವರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಗಿರ್ಮಿತ್ಯಾ (Girmityas) : ಒಪ್ಪಂದಿತ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು
ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಕೆರಿಬಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರದೊಂದಿಗಿನ ಭಾರತದ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಗಿರ್ಮಿತ್ಯಾ ಸಮುದಾಯದ

ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಿದೇಶಾಂಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವ ಎಸ್. ಜೈಶಂಕರ್ ಅವರು ಟ್ರಿನಿಡಾಡ್ ಮತ್ತು ಟೊಬಾಗೊ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರು.

ಗಿರ್ಮಿತ್ಯಾ ಸಮುದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ:

- ಗಿರ್ಮಿತ್ಯಾ ಸಮುದಾಯವು 19ನೇ ಮತ್ತು 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಭಾರತದಿಂದ ಒಪ್ಪಂದದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- "ಗಿರ್ಮಿತ್ಯಾ" ಎಂಬ ಪದವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ "ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್" (ಒಪ್ಪಂದ) ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ, ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅಧಿಕಾರವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಹಿ ಮಾಡಿದ ಕರಾರು ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಇದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ.
- ಫಿಜಿ, ಮಾರಿಷಸ್, ಸೀಶೆಲ್ಸ್, ರಿಯೂನಿಯನ್, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ, ಟ್ರಿನಿಡಾಡ್ ಮತ್ತು ಟೊಬಾಗೊ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಗಯಾನಾ (ಈಗಿನ ಗಯಾನಾ), ಸುರಿನಾಮೆ, ಮಲೇಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಕೀನ್ಯಾದಂತಹ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಗಿರ್ಮಿತ್ಯಾರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಟ್ರಿನಿಡಾಡ್ ಮತ್ತು ಟೊಬಾಗೊ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಜನರ ವಲಸೆ:

- 1845 ರಿಂದ 1917 ರ ನಡುವೆ ಭಾರತದಿಂದ ಟ್ರಿನಿಡಾಡ್‌ಗೆ ಅಂದಾಜು 143,000 ಒಪ್ಪಂದದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ವಲಸೆ ಹೋದರು, ಈ ವಲಸಿಗರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಉತ್ತರ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಬಿಹಾರದಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದರು.
- ಅವರ ವಂಶಸ್ಥರು ಇಂದು ಟ್ರಿನಿಡಾಡ್ ಮತ್ತು ಟೊಬಾಗೊದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಸುಮಾರು 40-45% ರಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಜೊತೆಗೆ ಆ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೆರಿಬ್ಬಿಯನ್ ಸಮುದಾಯ (CARICOM - The Caribbean Community):

- ಇದು 1973 ರಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಏಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ಸಮನ್ವಯದ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ 15-ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಒಕ್ಕೂಟವಾಗಿದೆ.

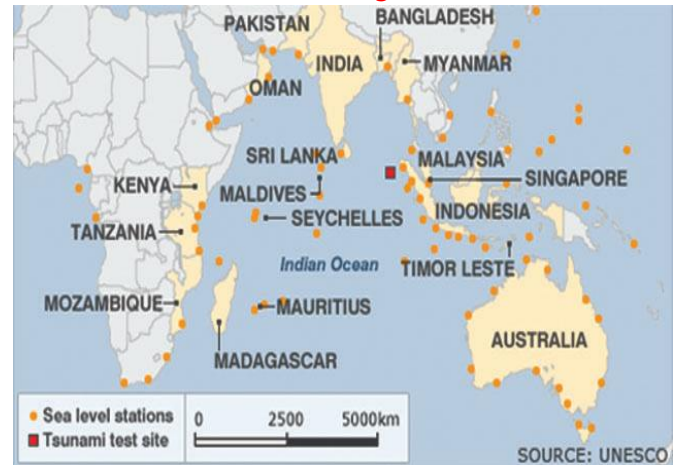
- **15 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು:** ಆಂಟಿಗುವಾ ಮತ್ತು ಬಾರ್ಬುಡಾ, ದ ಬಹಾಮಾಸ್, ಬಾರ್ಬಡೋಸ್, ಬೆಲೀಜ್, ಡೊಮಿನಿಕಾ, ಗ್ರೆನಡಾ, ಗಯಾನಾ, ಹೈತಿ, ಜಮೈಕಾ, ಮಾಂಟ್ಸೆರಾಟ್, ಸೇಂಟ್ ಕಿಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ನೆವಿಸ್, ಸೇಂಟ್ ಲೂಸಿಯಾ, ಸೇಂಟ್ ವಿನ್ಸೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಗ್ರೆನಡೈನ್ಸ್, ಸುರಿನಾಮೆ, ಹಾಗೂ ಟ್ರಿನಿಡಾಡ್ ಮತ್ತು ಟೊಬಾಗೊ.
- **ಸ್ಥಳ:** ಆಗ್ನೇಯ ಮೆಕ್ಸಿಕೋ ಕೊಲ್ಲಿ, ಮಧ್ಯ ಅಮೆರಿಕದ ಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕದ ಉತ್ತರ.

ಭಾರತ-CARICOM ಸಂಬಂಧಗಳು:

- **2ನೇ ಶೃಂಗಸಭೆ, 2024:** ಬಹುಪಕ್ಷೀಯ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಗಯಾನಾದ ಜಾರ್ಜ್‌ಟೌನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದು ನಡೆಯಿತು.
- **ಸಹಕಾರದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು:** ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ, ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ, ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (UPI).
- **ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕ್ರಮ:** ಭಾರತದ UPI ಅನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮೊದಲ ಕೆರಿಬಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಟ್ರಿನಿಡಾಡ್ ಮತ್ತು ಟೊಬಾಗೊ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.

ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ತೀರದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಘಟನೆ (IORA)

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- "ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಪ್ರದೇಶ" ಎಂಬ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 10ನೇ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ಸಂವಾದ (IOD)ವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.

ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ ತೀರದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಘಟನೆ (IORA)ಯ ಬಗ್ಗೆ:

- ಇದು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ 23 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಹಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವ ಒಂದು ಅಂತರ-ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ಸ್ಥಾಪನೆ: ಮಾರ್ಚ್ 7, 1997 (ಹಿಂದೆ IOR-ARC ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು).
- ಸಚಿವಾಲಯ: ಎಬೆನ್ (Ebène), ಮಾರಿಷಸ್.
- ಸದಸ್ಯತ್ವ: 23 ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮತ್ತು 12 ಸಂವಾದ ಪಾಲುದಾರರು (ಉದಾ: ಚೀನಾ, USA, ಜಪಾನ್).
- ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ: ಶ್ರೀಲಂಕಾದಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಭಾರತವು, ಪ್ರಸ್ತುತ 2025-2027ರ ಅವಧಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.
- ಮೂಲ: ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ನೆಲ್ಸನ್ ಮಂಡೇಲಾ ಅವರ 1995ರ ಭಾರತ ಭೇಟಿಯಿಂದ ಇದು ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿದೆ.

ಜನ ಸುರಕ್ಷಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 11 ವರ್ಷಗಳು

ಆಡಳಿತ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಪ್ರಧಾನಿ ಮೋದಿಯವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ 11 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜೀವನ ಜ್ಯೋತಿ ಬಿಮಾ ಯೋಜನೆ (PMJJBY), ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಬಿಮಾ ಯೋಜನೆ (PMSBY) ಮತ್ತು ಅಟಲ್ ಪಿಂಚಣಿ ಯೋಜನೆ (APY) ಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಬಿಮಾ ಯೋಜನೆ (PMSBY - Pradhan Mantri Suraksha Bima Yojana):

- ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು: ಮೇ 9, 2015.
- ಅನುಷ್ಠಾನ: ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ.
- ಉದ್ದೇಶ: ಸಮಾಜದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಜನರಿಗೆ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:
  - ಇದು ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಗೆ ರೂ. 2 ಲಕ್ಷದ ಜೀವ ವಿಮಾ

ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆಕಸ್ಮಿಕ ಸಾವು ಅಥವಾ ಶಾಶ್ವತ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಜೀವ ವಿಮಾ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಭಾಗಶಃ: ಅಂಗವೈಕಲ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ರೂ. 1 ಲಕ್ಷದ ಜೀವ ವಿಮಾ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- 18 ರಿಂದ 70 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಬಹುದು.
- ಖಾತೆದಾರರ ಮರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆತನ/ಆಕೆಯ ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ (ವಾರಸುದಾರರು) ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

- ವಿಮಾ ಕಂತು (ಪ್ರೀಮಿಯಂ): ಈ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರತಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ರೂ. 12 ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಅನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಜೂನ್ 1 ರಂದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಈ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಅನ್ನು ಒಂದೇ ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ ಕಡಿತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಟಲ್ ಪಿಂಚಣಿ ಯೋಜನೆ (APY - Atal Pension Yojana):

- ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು: ಮೇ, 2015.
- ಉದ್ದೇಶ: ಎಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಡವರು, ಹಿಂದುಳಿದವರು ಮತ್ತು ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗಾಗಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವುದು.
- ನಿರ್ವಹಣೆ: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಿಂಚಣಿ ಯೋಜನೆ (NPS)ಯ ಮೂಲಕ ಪಿಂಚಣಿ ನಿಧಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (PFRDA) ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಅರ್ಹತೆ: ಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ನಾಗರಿಕರು ಅಟಲ್ ಪಿಂಚಣಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಸೇರಬಹುದು. ಚಂದಾದಾರರ ವಯಸ್ಸು 18-40 ವರ್ಷಗಳ ನಡುವೆ ಇರಬೇಕು.
- ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:
  - ಇದು 60 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸನ್ನು ತಲುಪಿದ ನಂತರ ರೂ. 1000 ದಿಂದ ರೂ. 5000 ವರೆಗಿನ ಕನಿಷ್ಠ ಖಾತರಿಯ ಪಿಂಚಣಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

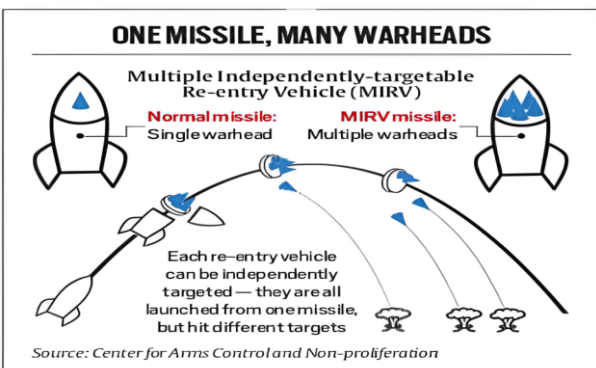
- ಚಂದಾದಾರರ ಮರಣದ ನಂತರ ಅವರ ಪತ್ನಿಗೆ/ಪತಿಗೆ ಜೀವಮಾನವಿಡೀ ಪಿಂಚಣಿಯ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಚಂದಾದಾರರು ಮತ್ತು ಅವರ ಪತ್ನಿ/ಪತಿ ಇಬ್ಬರ ಮರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಿಂಚಣಿ ನಿಧಿಯನ್ನು (ಕಾರ್ಪಸ್) ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ (ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ) ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜೀವನ ಜ್ಯೋತಿ ಬಿಮಾ ಯೋಜನೆ (PMJJBY - Pradhan Mantri Jeevan Jyoti Bima Yojana):

- ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು: ಮೇ 9, 2015.
- ಅನುಷ್ಠಾನ: ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವಾಲಯ.
- ಉದ್ದೇಶ: ಸಮಾಜದ ಬಡ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಜೀವ ವಿಮಾ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಅರ್ಹತೆ: 18 ರಿಂದ 50 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಜನರು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಬಹುದು.
- ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು:
  - ಯೋಜನೆಯು ಗರಿಷ್ಠ ರೂ. 2 ಲಕ್ಷದ ಖಚಿತ ವಿಮಾ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
  - ವಿಮೆ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಮುಂದಿನ ಅರ್ಹ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ರೂ. 2,00,000 ಮರಣ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಮರಣದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಿಮಾ ಕಂತು (ಪ್ರೀಮಿಯಂ): ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ರೂ. 330 ಆಗಿದೆ.

ಬಹು ಸ್ವತಂತ್ರ ಗುರಿ-ನಿರ್ದೇಶಿತ ಮರು-ಪ್ರವೇಶ ವಾಹನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (MIRV system)

ರಕ್ಷಣೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಒಡಿಶಾದ ಡಾ. ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ದ್ವೀಪದಿಂದ ಬಹು ಸ್ವತಂತ್ರ ಗುರಿ-ನಿರ್ದೇಶಿತ ಮರು-ಪ್ರವೇಶ ವಾಹನ (MIRV) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸುಧಾರಿತ ಅಗ್ನಿ ಕ್ಷಿಪಣಿಯ ಯಶಸ್ವಿ ಹಾರಾಟ-ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಭಾರತ ನಡೆಸಿತು.

MIRV ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ:

- MIRV ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ: ಬಹುವಿಧದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಗುರಿ-ನಿರ್ದೇಶಿತ ಮರು-ಪ್ರವೇಶ ವಾಹನ (Multiple Independently Targetable Reentry Vehicle)
- ವಿಶಿಷ್ಟತೆ: ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಒಂದೇ ಕ್ಷಿಪಣಿಯ ಮೂಲಕ ಅನೇಕ ಸಿಡಿತಲೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುವ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಿಡಿತಲೆಯನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಕ್ಷಿಪಣಿಯ ವಿನಾಶಕಾರಿ ಶಕ್ತಿಯು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಗ್ನಿ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳ (Agni Missiles) ಬಗ್ಗೆ:

- ಅಗ್ನಿ ಕ್ಷಿಪಣಿ ವರ್ಗವು ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ಉಡಾವಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿದೆ.
- ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದವರು: ಅಗ್ನಿ-1 ರಿಂದ 5 ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ (DRDO) ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.
- ಅಗ್ನಿ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳ ಇತರ ಶ್ರೇಣಿಗಳು:
  - ಅಗ್ನಿ I: 700-800 ಕಿ.ಮೀ ವ್ಯಾಪ್ತಿ.
  - ಅಗ್ನಿ II: 2000 ಕಿ.ಮೀ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ.
  - ಅಗ್ನಿ III: 2,500 ಕಿ.ಮೀ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ.
  - ಅಗ್ನಿ IV: 3,500 ಕಿ.ಮೀ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ರಸ್ತೆ-ಸಂಚಾರಿ ಉಡಾವಣಾ ವಾಹನದಿಂದ (Road-mobile launcher) ಉಡಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದು.
  - ಅಗ್ನಿ-V: ಅಗ್ನಿ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಉದ್ದವಾದ, 5,000 ಕಿ.ಮೀ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಖಂಡಾಂತರ ಕ್ಷಿಪಣಿಯಾಗಿದೆ (ICBM).

ಸಮಗ್ರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿತ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (Integrated Guided Missile Development Programme - IGMDP):

- ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು: 1983.
- ಪರಿಕಲ್ಪನೆ : 1980ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ IGMDP ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಡಾ. ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರು ಕೊಟ್ಟರು.
- ಉದ್ದೇಶ: ಕ್ಷಿಪಣಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಸಾಧಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.
- IGMDP ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ಕ್ಷಿಪಣಿಗಳು:
  - ಪೃಥ್ವಿ: ಅಲ್ಪ-ಶ್ರೇಣಿಯ, ಭೂಮಿಯಿಂದ-ಭೂಮಿಗೆ ಚಿಮ್ಮುವ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ
  - ಅಗ್ನಿ: ಮಧ್ಯಮ-ಶ್ರೇಣಿಯ, ಭೂಮಿಯಿಂದ-ಭೂಮಿಗೆ ಚಿಮ್ಮುವ ಬ್ಯಾಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಷಿಪಣಿ
  - ತ್ರಿಶೂಲ್: ಅಲ್ಪ-ಶ್ರೇಣಿಯ, ಕಡಿಮೆ-ಮಟ್ಟದ, ಭೂಮಿಯಿಂದ-ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮುವ ಕ್ಷಿಪಣಿ.
  - ಆಕಾಶ್: ಮಧ್ಯಮ-ಶ್ರೇಣಿಯ, ಭೂಮಿಯಿಂದ-ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮುವ ಕ್ಷಿಪಣಿ.
  - ನಾಗ್: ಮೂರನೇ ತಲೆಮಾರಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್ ನಿರೋಧಕ ಕ್ಷಿಪಣಿ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ: 143 ಓಡೋನೇಟಾ ಪ್ರಭೇದಗಳ

**ದಾಖಲಾತಿ
ಪರಿಸರ**

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಅಧ್ಯಯನವೊಂದು ಡ್ಯಾಗ್‌ನಾಫ್ಲೈಗಳು (ತುಂಬಿಗಳು) ಮತ್ತು ಡ್ಯಾಮ್‌ನಾಫ್ಲೈಗಳಲ್ಲಿನ ಗಮನಾರ್ಹ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಅಂತರವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

- ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ದಾಖಲಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 65% ರಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದ್ದು, 35% ರಷ್ಟು ಕುಸಿತವಾಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಓಡೋನೇಟಾ (Odonata) ಪ್ರಭೇದಗಳ ಬಗ್ಗೆ:

- ಓಡೋನೇಟಾ ಎಂಬುದು ಕೀಟಗಳ ವರ್ಗವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಡ್ಯಾಗ್‌ನಾಫ್ಲೈಗಳನ್ನು (ಉಪವರ್ಗ: ಅನಿಷ್ಕೋಪ್ಸೆರಾ) ಮತ್ತು ಡ್ಯಾಮ್‌ನಾಫ್ಲೈಗಳನ್ನು (ಉಪವರ್ಗ: ಜೈಗೋಪ್ಸೆರಾ) ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಇವುಗಳು ಪಾರದರ್ಶಕ ರೆಕ್ಕೆಗಳು, ಉದ್ದವಾದ ತೆಳ್ಳಗಿನ ದೇಹಗಳು ಮತ್ತು ಇಳಿಜಾರಾದ ಎದೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.
- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೀರಿನ ಬಳಿ ಕಂಡುಬರುವ ಓಡೋನೇಟಾಗಳು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ಪರಭಕ್ಷಕಗಳಾಗಿವೆ, ಮತ್ತು ವಯಸ್ಕ ಕೀಟಗಳು ಹಾಗೂ ಜಲವಾಸಿ ಲಾರ್ವಾಗಳು ಎರಡೂ ಇತರ ಜೀವಿಗಳನ್ನು/ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಕುರಿತು:

- ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು ಭಾರತೀಯ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪದ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ 1,600-ಕಿ.ಮೀ ಉದ್ದದ ಸಮಾನಾಂತರವಾದ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯಾಗಿದೆ.
- ಇದು 6 ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ಗುಜರಾತ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗೋವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಕೇರಳ.
- ಇತರ ಹೆಸರುಗಳು: ಇದನ್ನು 'ಭಾರತದ ಬೃಹತ್ ಕಡಿದಾದ ಇಳಿಜಾರು' (The Great Escarpment of India) ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಿಶೇಷ ಮಾನ್ಯತೆ: ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಪರೂಪದ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯತಾಣವಾಗಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಇದು ಯುನೆಸ್ಕೋ 'ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣ' ಮತ್ತು 'ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಬಿಸಿತಾಣ (biodiversity hotspot)' ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಮಾನ್ಯತೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.
- ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು: ಇದು ಆಡರ್, ಕೋಟ, ಬಡಗ, ತೋಡ, ಕುರುಂಬ, ಮತ್ತು ಪಣಿಯ ಮುಂತಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ.

- **ಅರಣ್ಯಗಳು:** ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಪ್ರದೇಶವು ತೇವಾಂಶಯುಕ್ತ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ಮಳೆಕಾಡುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- **ಸ್ಥಳೀಯತೆ (Endemism):** ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ಸ್ಥಳೀಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
  1. ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಶೇ. 77 ರಷ್ಟು ಉಭಯಚರಗಳು ಮತ್ತು ಶೇ. 62 ರಷ್ಟು ಸರೀಸೃಪ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.
- **ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ:** ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಮಾನವರ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 2 ಜೀವಗೋಳ ಮೀಸಲು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು 13 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಿತಿಗಳು:

- **ಸಂಜಯ್ ಕುಮಾರ್ ಸಮಿತಿ:**
  - ಉದ್ದೇಶ: ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯಗಳ ಗಡಿರೇಖೆಗಳ ಮೇಲಿನ ರಾಜ್ಯಗಳ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿಡುವ ಕುರಿತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಇದನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
  - ಮಹತ್ವ: ಇದು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶ (ESA) ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಹಾನಿಕಾರಕವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ.
- **ಮಾಧವ್ ಗಾಡ್ಗೀಸ್ ಸಮಿತಿ (2011):**
  - ಉದ್ದೇಶ: ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದು.
  - ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲು ಇದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ.

- ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಮೀಸಲಾದ ಪರಿಸರ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸುವಂತೆ ಇದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿತು.
- ವರದಿಯು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿತು, ಆದರೆ ಅದರ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ.

• **ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ್ ಸಮಿತಿ (2012):**

- ಹೆಚ್ಚು ಸಮತೋಲಿತ ವಿಧಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಗಾಡ್ಗೀಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗವಾಗಿ ಇದನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ 37% ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಲಯಗಳಾಗಿ (Eco sensitive zones) ಗುರುತಿಸಲು ಇದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ.
- ಇದು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಗತ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ, ಜೊತೆಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಮಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಸಂಚಾರ ಅಪಘಾತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ 546 ಸಾವು: NCRB
ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ದಾಖಲೆಗಳ ಬ್ಯೂರೋ (NCRB)ದ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, 2024 ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 1.99 ಲಕ್ಷ ಜನರು ಸಂಚಾರ ಅಪಘಾತಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ್ದು, ಇದು 2023 ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 0.79% ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ.

ಈ ವರದಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು

- **ಸಂಚಾರ (ಟ್ರಾಫಿಕ್) ಅಪಘಾತಗಳು:** ಇವುಗಳು ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತಗಳು, ರೈಲ್ವೆ ಅಪಘಾತಗಳು, ರೈಲ್ವೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಥವಾ ರೈಲ್ವೆ ಆವರಣದಲ್ಲಿನ ಘಟನೆಗಳು ಹಾಗೂ ರೈಲ್ವೆ ಕ್ರಾಸಿಂಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.
- **ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತಗಳ ಹೆಚ್ಚು:** 2024 ರಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದ ಒಟ್ಟು 1.99 ಲಕ್ಷ ಸಂಚಾರ-ಸಂಬಂಧಿತ ಸಾವುಗಳ ಪೈಕಿ, 1.75 ಲಕ್ಷ (88%) ಸಾವುಗಳು ಕೇವಲ ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತಗಳಿಂದಲೇ ಸಂಭವಿಸಿವೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

- **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತಾ ನೀತಿ, 2010 (National Road Safety Policy India, 2010):** ಇದು ಉತ್ತಮ ರಸ್ತೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಸಂಚಾರ ನಿಯಮಗಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಜಾರಿ, ಸುಧಾರಿತ ತುರ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಯಾನಗಳು ಮತ್ತು ಅಪಘಾತದ ನಂತರದ ಆರೈಕೆಯ ಸುಧಾರಣೆಯ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದೆ.
- **ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ, 2019 (Motor Vehicles Amendment Act, 2019):** ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಮಿತಿಮೀರಿದ ವೇಗದ ಚಾಲನೆ, ಕುಡಿದು ವಾಹನ ಚಲಾಯಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹೆಲ್ಮೆಟ್ ಅಥವಾ ಸೀಟ್ ಬೆಲ್ಟ್ ಧರಿಸದಿರುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಂಚಾರ ನಿಯಮಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಪರಾಧ ದಾಖಲೆಗಳ ಬ್ಯೂರೋ (NCRB)

- ಸ್ಥಾಪನೆ: 1986.
- ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಚಿವಾಲಯ: ಇದು ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಉದ್ದೇಶ: ಅಪರಾಧ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಿಗಳ ನಡುವಿನ ಜಾಲವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವಲ್ಲಿ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುವಂತೆ, ಇದು ಅಪರಾಧ ಹಾಗೂ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಮಾಹಿತಿಯ ಭಂಡಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ: ನವದೆಹಲಿ.
- **NCRB ಯಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳು:**
  - ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದ ಅಪರಾಧ ನ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (Inter-Operable Criminal Justice System - ICJS) ಯೋಜನೆ.
  - ಅಪರಾಧ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧಿಗಳ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಜಾಲ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು (Crime and Criminal Tracking Network & Systems - CCTNS).
- **ವರದಿಗಳು:** NCRB ಮೂರು ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತದೆ. ಈ ವರದಿಗಳು ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸಂಶೋಧಕರು, ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಾಗಿವೆ:
  - ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧ (Crime in India).

- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಸಾವುಗಳು ಮತ್ತು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು (Accidental Deaths & Suicides in India).
- ಭಾರತದ ಕಾರಾಗೃಹ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು (Prison Statistics India).

ಕೇರಳದ ತೈಲ ಸೋರಿಕೆ ತುರ್ತು ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆ (Kerala's Oil Spill Contingency Plan)

ಪರಿಸರ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಸಮುದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗುವ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, 2025ರಲ್ಲಿ ಕೇರಳ ಕರಾವಳಿಯ ಆಚೆಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಹಡಗು ಮುಳುಗಡೆ ಘಟನೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇರಳ ಸರ್ಕಾರವು 'ತೈಲ ಸೋರಿಕೆ ತುರ್ತು ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆ'ಯನ್ನು (Oil Spill Contingency Plan) ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದೆ.

ತೈಲ ಸೋರಿಕೆ (Oil Spill)

- **ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:** ಟ್ಯಾಂಕರ್ ಅಪಘಾತಗಳು, ಕಡಲಾಚೆಯ ತೈಲ ಕೊರೆಯುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಇಂಧನ ಸೋರಿಕೆಯಂತಹ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ವಸ್ತುಗಳು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಾಗರ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ನೀರಿಗೆ ಸೇರಿ ಗಂಭೀರ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ತೈಲ ಸೋರಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು

- ಸಮುದ್ರ ಜೀವಿಗಳು: ತೈಲವು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಗರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಸ್ತನಿಗಳ ತುಪ್ಪಳವನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ಅವುಗಳ ನೈಸರ್ಗಿಕ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ದೇಹದ ಉಷ್ಣಾಂಶವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕುಸಿಯುವಿಕೆಗೆ (ಹೈಪೋಥರ್ಮಿಯಾ - Hypothermia) ಅಥವಾ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಸಾಯಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಡ್ಡಿ: ದಪ್ಪನಾದ ತೈಲದ ಪದರಗಳು ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಮುದ್ರದ ಸಸ್ಯಪ್ಲವಕಗಳು (Phytoplanktons) ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ, ಜೊತೆಗೆ ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್‌ಗಳು, ಹವಳದ ಬಂಡೆಗಳು ಹಾಗೂ ಉಪ್ಪುನೀರಿನ ಜವುಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಂತಹ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳು ಉಸಿರುಗಟ್ಟುತ್ತವೆ.
- ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟ: ಈ ಸೋರಿಕೆಯು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿಯ ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣದ ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಹಾನಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯ: ಕಲುಷಿತಗೊಂಡ ಸಮುದ್ರಾಹಾರ ಮತ್ತು ವಿಷಕಾರಿ ಅನಿಲಗಳು ಕರಾವಳಿ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುತ್ತವೆ.

ತೈಲ ಸೋರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲು ಬಳಸುವ ವಿಧಾನಗಳು

- ತೇಲುವ ತಡೆಗೋಡೆಗಳು ಮತ್ತು ತೈಲ ಹೀರುವ ಯಂತ್ರಗಳು (Booms & Skimmers): ತೇಲುವ ತಡೆಗೋಡೆಗಳ (ಬೂಮ್ಸ್) ಮೂಲಕ ತೈಲವು ಹರಡದಂತೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ನಂತರ ಸ್ಕಿಮ್‌ಗಳ (ನಿರ್ವಾತ-ರೀತಿಯ ಯಂತ್ರಗಳು) ಮೂಲಕ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿರುವ ತೈಲವನ್ನು ಹೀರಿ ತೆಗೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಸರಣಕಾರಕಗಳು (Dispersants): ಇವು ತೈಲವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಹನಿಗಳಾಗಿ ಒಡೆಯುವ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇವು ತೈಲವು ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ವೇಗವಾಗಿ ವಿಘಟನೆಗೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ.

- ಜೈವಿಕ ಪರಿಹಾರ (Bioremediation): ಹೈಡ್ರೋಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಹಾನಿಕಾರಕ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲು, ತೈಲವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾಗಳನ್ನು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಸೈಕ್ಲೋಕ್ಲಾಸ್ಟಿಕಸ್ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಅಥವಾ ಟೆರಿ (TERI) ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ 'ಆಯಿಲ್ ಜಾಪರ್') ಬಳಸುವುದು.
- ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಸುಡುವುದು (In-situ Burning): ಹೊಸದಾಗಿ ಸೋರಿಕೆಯಾದ ತೈಲಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುವ ಮೂಲಕ ಶೇ. 98 ರಷ್ಟು ತೈಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬಹುದು, ಆದರೂ ಇದು ಭಾರಿ ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಮುದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು

- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೈಲ ಸೋರಿಕೆ ವಿಪತ್ತು ತುರ್ತು ಕಾರ್ಯಾಯೋಜನೆ (NOS-DCP): ಭಾರತೀಯ ಕರಾವಳಿ ಕಾವಲು ಪಡೆ (Indian Coast Guard - ICG) ತೈಲ ಸೋರಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು ವರದಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಕೇಂದ್ರ ಸಮನ್ವಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಾಗಿದೆ.
- ಬಂಕರ್ ತೈಲ ಸಮಾವೇಶ, 2001 (Bunker Oil Convention, 2001): ಹಡಗುಗಳಿಂದ ಇಂಧನ ತೈಲ ಸೋರಿಕೆಯಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವ ಹಾನಿಗೆ ತ್ವರಿತ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಇದು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- MARPOL 73/78 (ಅನುಬಂಧ I): ಇದು ಹಡಗುಗಳಿಂದಾಗುವ ಸಮುದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ.
- ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ (EPA), 1986: ತೈಲ ಸೋರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ "ಆಕಸ್ಮಿಕ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ" (Accidental discharge) ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಜನನಿ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್ (JANANI Platform)

ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡ 'ನಾವೀನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಕುರಿತಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶೃಂಗಸಭೆ'ಯಲ್ಲಿ (National Summit on Innovation and Inclusivity) ಕೇಂದ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯವು 'ಜನನಿ' (JANANI) ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು.
- ಜನನಿ (JANANI) ವಿಸ್ತೃತ ರೂಪ: ಜರ್ನಿ ಆಫ್ ಆಂಟೆನೇಟಲ್, ನೇಟಲ್ ಅಂಡ್ ನಿಯೋನೇಟಲ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ಕೇರ್ (Journey of Antenatal, Natal and Neonatal Integrated Care - ಪ್ರಸವಪೂರ್ವ, ಹೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ನವಜಾತ ಶಿಶುವಿನ ಸಮಗ್ರ ಆರೈಕೆಯ ಪ್ರಯಾಣ).

ಜನನಿ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್‌ನ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

- ಸಮಗ್ರ ಆರೋಗ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ: ಇದು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಡಿಜಿಟಲ್ ಆರೋಗ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಒಂದು ಸೇವಾ-ಆಧಾರಿತ ಡಿಜಿಟಲ್ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಸುಧಾರಿತ ಆವೃತ್ತಿ: ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ 'ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ' (Reproductive and Child Health - RCH) ಪೋರ್ಟಲ್‌ನ ಸುಧಾರಿತ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಿದ ಆವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಕ್ಯೂಆರ್ (QR) ಆಧಾರಿತ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು: ತಾಯಂದಿರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಂದೆಲ್ಲಾದರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಡೆಯಲು (portable

access), ಈ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್ ಕ್ಯೂಆರ್ (QR) ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧಾರಿತ 'ಡಿಜಿಟಲ್ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಶಿಶು ಆರೋಗ್ಯ' (MCH) ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ.

- ನೈಜ-ಸಮಯದ ನಿಗಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ: ಸಕಾಲಿಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೆರವು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಇದು ಅಧಿಕ-ಅಪಾಯದ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಡ್ಯಾಶ್‌ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವ ಸೇವೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯ ಮೂಲಕ ನಿರಂತರ ನಿಗಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜನೆ: ನಿರಂತರ ಡೇಟಾ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು, ಈ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್ ಅನ್ನು ಯು-ವಿನ್ (U-WIN) ಮತ್ತು ಪೋಷಣ್ (POSHAN) ನಂತಹ ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಡಿಜಿಟಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ (AERB)

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯು (AERB) ಕೂಡಂಕುಳಂ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯ (KKNPP) ಘಟಕ 5 ಮತ್ತು 6 ರಲ್ಲಿ "ಪ್ರಮುಖ ಉಪಕರಣಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ" ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದೆ.

ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ (Atomic Energy Regulatory Board - AERB)

- ಇದು ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಯಾನೀಕರಿಸುವ ವಿಕಿರಣಗಳ ಸುರಕ್ಷಿತ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- ಸ್ಥಾಪನೆ: ನವೆಂಬರ್ 15, 1983.
- ಅಧಿಕಾರ: ಇದು 1962ರ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು 1986ರ ಪರಿಸರ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.
- ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ರಚನೆ:
  - ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು: ಶ್ರೀ ಎ.ಕೆ. ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಮ್.

- ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿ: ಮುಂಬೈ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ.
- ಸಂಯೋಜನೆ: ಈ ಮಂಡಳಿಯು ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಪದನಿಮಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರು (ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು) ಮತ್ತು ನಾಲ್ವರು ಅರೆಕಾಲಿಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತಜ್ಞರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು

- ಸುರಕ್ಷತಾ ನಿಯಂತ್ರಣ : ಪರಮಾಣು ಮತ್ತು ವಿಕಿರಣ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಜೀವಿತಾವಧಿಯುಧಕ್ಕೂ (ಸ್ಥಳ ಆಯ್ಕೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವವರೆಗೆ) ಸುರಕ್ಷತಾ ಸಂಕೇತಗಳು, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
- ಪರವಾನಗಿ: ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳು, ಇಂಧನ ಚಕ್ರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ/ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಕಿರಣ ಅನ್ವಯಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಸಮ್ಮತಿ ಮತ್ತು ಪರವಾನಗಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು.
- ತಪಾಸಣೆಗಳು: ಸುರಕ್ಷತಾ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರವಾನಗಿ ಷರತ್ತುಗಳ ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಯಂತ್ರಕ ತಪಾಸಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
- ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೃತಿ: ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯ (DAE) ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸುರಕ್ಷತೆಗಾಗಿ 1948ರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು.

ವಡಿನಾರ್ ಹಡಗು ದುರಸ್ತಿ ಕೇಂದ್ರ

ಆರ್ಥಿಕತೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿದೆ:

- ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಮಿತಿಯು (CCEA) ಗುಜರಾತ್‌ನ ವಡಿನಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ₹1,570 ಕೋಟಿ ಹೂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೂತನ 'ಹಡಗು ದುರಸ್ತಿ ಕೇಂದ್ರ'ವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

ವಡಿನಾರ್ ಹಡಗು ದುರಸ್ತಿ ಕೇಂದ್ರದ ಬಗ್ಗೆ

- ಸ್ಥಳ: ವಡಿನಾರ್ ಪ್ರದೇಶವು ಗುಜರಾತ್‌ನ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಚ್ ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿದೆ (Gulf of Kutch).
- ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಾನ : ಈ ಕೇಂದ್ರವು ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವಹಿವಾಟು ನಡೆಸುವ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಸರಕು ಬಂದರುಗಳಾದ ಕಾಂಡ್ಲಾ (ದೀನದಯಾಳ್ ಬಂದರು) ಮತ್ತು ಮುಂದ್ರಾ ಬಂದರುಗಳಿಗೆ ಅತಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ.
- ಹಡಗು ಮಾರ್ಗಗಳ ಅನುಕೂಲ: ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರದ ಪ್ರಮುಖ ಹಡಗು ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ತೀರಾ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕೆ.ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ ಪ್ರಿಲಿಮ್ಸ್- ಕಮ್-ಮೇನ್ಸ್ 2026 ಬೆಂಗಳೂರು

ಬ್ಯಾಚ್-4 ಪ್ರಾರಂಭ ದಿನಾಂಕ
25ನೇ ಮೇ 2026

SUBSCRIBE HERE

ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ
ವಿನಯ್ ಕುಮಾರ್ ಜಿ ಬಿ
 ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು ಇನ್‌ಸೈಟ್ಸ್ ಐಎಎಸ್

ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಗೆ
 ಸಂಯೋಜಿತ ತರಗತಿಗಳು (8-9 ತಿಂಗಳು)

ದ್ವಿಭಾಷಾ ಭೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮ -
 (ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ)

ಮುಖ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವ
 ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಲಾಗುವುದು

ಅನುಭವಿ ತರಬೇತುದಾರರಿಂದ
 ಮೂಲಭೂತ ಮತ್ತು ಮುಂದುವರಿದ
 ತರಗತಿಗಳು

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ
 ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಗೆ
 ಟೆಸ್ಟ್ ಸರಣಿ, ಆಫ್‌ಲೈನ್ & ಆನ್‌ಲೈನ್

ಆಫ್‌ಲೈನ್ ಶುಲ್ಕ: ~~₹ 60,000/-~~ **₹ 54,000/-**
Incl. taxes

Early Bird Offer

ಆನ್‌ಲೈನ್ ಶುಲ್ಕ: ~~₹ 50,000/-~~ **₹ 45,000/-**
Incl. taxes

ತರಬೇತುದಾರರು

GIRIDHAR SIR
ETHICS

SHIVANAND SIR
POLITY
(HONORARY ADVISOR)

SHASHANK SIR
GEOGRAPHY

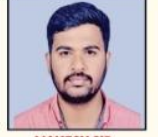
DHRUV SIR
GEOGRAPHY
(HONORARY ADVISOR)

NAVEEN SIR
HISTORY

NANDAN SIR
ENVIRONMENT & CA

MAHESH SIR
ECONOMY
(HONORARY ADVISOR)

PRAJWAL SIR
SOCIETY

SRIKANTH SIR
SCIENCE & TECHNOLOGY

VINAYAK SIR
HISTORY

MAMDAPUR SIR
PHYSICS

LINGARAJU SIR
ESSAY

YOGANAND SIR
AGRICULTURE

NINGAPPA SIR
MENTAL ABILITY

ಬೆಂಗಳೂರು ಕಚೇರಿ:
 INSTA KAS, 1134/1, 2 ನೇ ಮಹಡಿ, ಶರಾವತಿ
 ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಿಸ್ ರಸ್ತೆ, ಅತ್ತಿಗುಪ್ಪೆ ಮೆಟ್ರೋ
 ನಿಲ್ದಾಣದ ಎದುರು, RPC ಲೇಔಟ್, ವಿಜಯನಗರ,
 ಬೆಂಗಳೂರು - 560040.

ಸಂಪರ್ಕ:
 08069405206

ಮೇಲ್:
 support@insightsias.com

www.insightsonindia.com
instacourses.insightsonindia.com

ಶಾಖೆಗಳು: ಬೆಂಗಳೂರು | ದೆಹಲಿ | ಹೈದರಾಬಾದ್ | ಶ್ರೀನಗರ | ದಾವಣಗೆರೆ